

כץ (טבוריצקי), ליאון

ליאון, בן גניה וחיים, נולד ביום י"ד באייר תש"ט (13.5.1949) בלובן שבפולין להוריו, מניצולי השואה. בפולין סיים כיתה ראשונה של בית-הספר היסודי, ובשנת תשי"ז (1957) עלה עם הוריו לארץ. בקרית מנחם המשיך את לימודיו היסודיים והיה תלמיד מצטיין. הוא העדיף קריאת ספרים על פני בילויים ומשחקים. את לימודיו התיכוניים השלים בבית-הספר המקצועי "אורט" בירושלים ובחר במקצוע המכונאות.

ליאון גויס לצה"ל בראשית אוגוסט 1968 והוצב לחיל השריון. מאחר שהיה בעל מקצוע, הוצב לסדנת השריון והשתלם בקורס מכונאי-טנק, בקורס בוחן-שדה ובקורס מכונאי-טנק – מרכז. בצבא, כבכל מקום בחייו, היה שקט וממושם וביצע את תפקידו במסירות.

בראשית אוגוסט 1971 שוחרר מהשירות הסדיר והוצב ליחידת מילואים. משיצא לחיים האזרחיים, החל לעבוד כמכונאי במוסך ואחרי-כן עבר לעבוד באגף המנועים בתעשייה האווירית. את מלאכתו עשה בשקט כדרכו, ובחופשותיו מיהר לבוא הביתה. את אחיו יצחק, אשר נפל אף הוא במלחמת יום הכיפורים, אהב בכל נפשו, והשניים היו קשורים מאוד זה לזה. "ליאון היה הכל... היה נהדר", סיפר אביו. כאשר התחתן אחיו יצחק, הצעיר ממנו, הבטיח לו: "אל תדאג. האח הגדול יעזור לך". ואכן האחים עזרו זה לזה תמיד, אם כי היו שונים באופיים. ליאון היה יושב בית ושקוע בספריו, ויצחק היה תוסס ומלא חיים. בשנת 1970 מתה על שני הבנים אמם האהובה וסבתם, ואושרה של המשפחה התערער. אך האסון הנורא, שפקד את בני הבית, הגיע לשיאו במלחמה. במלחמת יום הכיפורים שירת ליאון כמכונאי רכב בחזית הדרום. ביום כ"ב בתשרי תשל"ד (18.10.1973), שישה ימים לאחר שנפל אחיו יצחק, יצא ליאון עם חולית מכונאים לתקן טנקים פגועים. החוליה עבדה באזור גשר דואר-סואר תחת הפגזה קשה. סיפר חבר מהיחידה: "ליאון קרא לי, 'הבורג לא נפתח. בוא עזור לי'. ביקשתי ממנו את המפתח, הכנסתי את ראשי וחלק מגופי לתוך הטנק ואז התפוצץ הפגז לידי. לפני שאיבדתי את ההכרה הספקתי לומר לו 'אל תדאג. יאספו אותנו'. אז עוד לא ידעתי שליאון נפל". שני האחים הובאו למנוחת-עולמים בבית-העלמין הצבאי בהר-הרצל. השאיר אחריו אב ואחות. לאחר נופלו הועלה לדרגת סמל-ראשון. במכתב תנחומים למשפחה השכולה כתב מפקדו: "המחלקה בה שירת ליאון הייתה מהמחלקות היותר אחראיות ביחידתנו, ועם כל המתח והאחריות הכרוכים בעבודת מחלקה זו, היא הייתה גם המחלקה העליונה שבמחנה. אין כל ספק שלשני היבטים אלו של המחלקה תרם ליאון חלק נכבד, הן בעבודתו המסורה והן בעליצותו". כתבה על שני האחים, אשר בחייהם ובמותם לא נפרדו, פורסמה בעיתון "מעריב"; כמו כן פורסמה רשימה לזכרם בעלון "מבע", שיצא לאור מטעם הסוכנות היהודית, לזכר הנופלים מקרב משפחות עובדיה, שכן אביהם של האחים הוא מעובדי הסוכנות.

כץ יצחק כץ ליאון

בני גניה וחיים

ירושלים

חמישה ימים, בלבד, הפרידו בין נפילתו של יצחק כץ, האח הצעיר, בגיל 21, לבין נפילתו של ליאון כץ, האח הגדול, בגיל 24.

יצחק, איש השריון, נפל ביום שישי, ט"ז תשרי תשל"ד, 12 לאוקטובר 1973, ברמת-הגולן, בקרב על מזרעת-בית-ג'אן. ליאון (אריה), איש סדנת-השריון, נפל ביום רביעי, כ"א תשרי תשל"ד, 17 לאוקטובר 1973, בסיני, בעת חציית תעלת-סואץ.

האב חיים כץ והאחות הצעירה חסיה, שניהם מעובדי הסוכנות היהודית בירושלים. האב חיים איבד בפולין את כל משפחתו בשואה, אך הצליח למלט את נפשו ולהקים לו מחדש משפחה בישראל. אם הילדים, גניה, נפטרה בירושלים בשנת 1970, ובני המשפחה המשיכו כל אחד בדרך החיים שלו. אך במלחמת יום-הכיפורים הונחתה עליהם מכה איומה כפולה — בעת ובעונה אחת נגדעו חייהם של שני הבנים.

אריה-ליאון כץ, האח הגדול, נולד במאי 1949 בפולין, ושם הספיק לסיים את הכיתה הראשונה של בית-הספר העממי. עם הוריו עלה הוא בשנת 1957 לישראל, ותחנת חייהם הראשונה כאן היתה במעברת קרית-יובל. ליאון למד בבית-הספר העממי שבעיר-גנים, שם התגלה כתלמיד מצטיין בלימודיו, שהעדיף קריאת ספרים על-פני בילוי בתנועת-הנוער. עם זאת, כאשר היה עליו לקבוע את עתידו בחיים, העדיף להמשיך ללמוד בבית-ספר מקצועי של „אורט" ובחר מכונאות-רכב.

„השומר-הצעיר“, ואף שימש כמדריך בקן התנועה בקרית-יובל. גם יצחק למד בבית-הספר המקצועי „אורט“ בירושלים ובחר מכונאות-רכב.

בשנת 1969 התגייס יצחק לצבא ויצא עם גרעין „השומר-הצעיר“ להאחזות נח"ל נערן באיזור יריחו, שם היה טרקטוריסט. בנח"ל נערן פגש את הנערה אותה נשא אחר כך לאשה — את ירדנה לבית צלח מפרדס-כץ — ושניהם קבעו להקים את ביתם בגבעתיים. למעשה, קיוו שניהם להצטרף אחר-כך לקיבוץ, כי את עתידם לטווח ארוך רצו לבנות בצורה שונה מן החיים השיגרתיים של העיר.

בפרוץ המלחמה, נקרא רב"ט יצחק כץ להתייצב ביחידתו. הוא שהה תחילה בחזית-הדרום, אחר-כך הועבר לרמת-הגולן. שם נפל-חלל, כאמור, בעת לחימה על מזרעת-בית-ג'אן.

יצחק כץ הובא לקבורות בבית-העלמין הצבאי הארעי בנהריה; אחיו אריה-ליאון כץ נטמן בבית-העלמין הצבאי הארעי בבארי. שני האחים, הנאהבים והנעימים, שבחייהם ובמותם לא נפרדו, נפגשו שוב למנוחת-עולמים בבית-העלמין הצבאי בירושלים. יהא זכרם המשותף שמור לנצח — לכבוד ולתהילה.

בשנת 1968 סיים ליאון את לימודיו והתגייס לצבא. בהיותו מכונאי-רכב גויס לחיל-השריון, עבר קורס מכונאות-טנקים והוצב בסדנת-שריון. שירותו הצבאי הסתיים בשנת 1971, ללא אירועים מיוחדים, וכאשר השתחרר מהצבא פנה תחילה לעבוד במוסד בירושלים. לאחר זמן מה, החליט להצטרף לתעשייה האווירית, המיר את הטנקים במטוסים, ותוך זמן קצר סווג כטכנאי-מטוסים, מבחינה מקצועית.

מאז חדל ליאון להתגורר בבית אביו והיה בא לירושלים רק לשבתות וחגים. כשנקרא לדגל במלחמת יום-הכיפורים, לא עלה בידו להיפרד מאביו. הוא הצטרף חיש מהר ליחידתו שנשלחה אל קווי-האש בחזית הדרום. סמ"ר ליאון כץ נפל-חלל בעת הפגזה כבדה אליה נקלעה יחידת-השריון שלו, בעת חציית תעלת-סואץ.

יצחק כץ, הבן השני, היה צעיר מליאון בשלוש שנים — הוא נולד באפריל 1952 בפולין. למעשה, היה „צבר“ לכל דבר, שכן רק מעט זכרונות-ילדות עמומים שרדו בו. גם הוא, כאחיו הבכור, היה תלמיד מצטיין, אוהב ספרים וחביב על מוריו. אלא, שלא כאחיו הגדול, חיפש יצחק חברת-נוער לעצמו והצטרף לתנועת